

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 20.7.2005
KOM(2005) 334 lõplik

2003/0329 (CNS)

Muudetud ettepanek

NÕUKOGU DIREKTIIV

millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ seoses teenuste osutamise kohaga

(komisjoni esitatud EÜ asutamislepingu artikli 250 lõike 2 alusel)

SELETUSKIRI

1) ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Kui Euroopa Komisjon võttis esimest korda vastu käibemaksualase uue strateegia, määrati üheks tulevikuprioriteediks teenuste osutamise kohta käsitlevate eeskirjade ajakohastamine.

Sellele järgnes kõigi teenuste osutamise kohta käsitlevate eeskirjade üldine ja põhjalik läbivaatamine. Komisjoni poolt esitatud edasise töö juhistele vastavalt lähtuti läbivaatamisel põhimõttest, et käibemaks tuleb kehtestada tarbimise koha järgselt.

Üks kõnealuse läbivaatamise põhieesmärgi on veelgi lihtsustada ettevõtjate suhtes kohaldatavaid käibemaksueeskirju vastavalt Lissaboni strateegia eesmärkidele.

- **Üldine taust**

Tagamaks, et teenuste osutamise kohta käsitlevad eeskirjad ja ühtlasi maksustamiskohta käsitlevad eeskirjad vastaksid eesmärgile, et maks peaks laekuma riigile, kus toimub tarbimine, tegi komisjon ettepaneku muuta teenuste osutamise kohta käsitlevaid eeskirju maksukohustuslastele nii, et teenused maksustatakse üldiselt selles liikmesriigis, kus teenuse tarbija asub ning samal ajal laiendatakse tagasipööratud maksustamismehhanismi kohaldamisala. Pärast jõustumist peaksid kõnealused muudatused tagama maksustamise tarbimiskohas.

Kui üldjoontes kohaldatakse sarnased põhimõtteid, oleks ebaloogiline jätta muutmata eeskirjad, mis käsitlevad teenuseid mittemaksukohustuslastele. Praeguste eeskirjade kohaselt, kui erisätteid puuduvad, maksustatakse mittemaksukohustuslasi teenuse osutaja tegevuskohas. Kui selliseid teenuseid saab osutada eemalt ja kogu käibemaksu tasub teenuse tarbija, on olemas ilmselge konkurentsimoontuse oht. Lisaks sellele on käibemaksu määrade erinevuste mõju veelgi suurem juhul, kui teenuse tarbija, kellele teenust osutatakse, on mittemaksukohustuslane ja käibemaksu määrad võivad mõjutada ettevõtjate otsuseid muuta oma tegevuskohta.

Et vältida kaubavahetuse edasist raskendamist peaksid kavandatud eeskirjade muudatused, millega määratakse mittemaksukohustuslastele teenuste osutamise koht, vastama laias laastus eeskirjadele, mis on kavandatud maksukohustuslastele osutatavate sarnaste teenuste maksustamiseks. Veelgi enam, kõik muutused peaksid vältima ettevõtjate halduskulude kasvu.

Selleks et lihtsustada nende ettevõtjate kohustusi, kes tarnivad kaupu ja osutavad teenuseid üle riigipiiri, on komisjon juba esitanud ettepaneku nn universaalmehhanismi juurutamiseks, millega lubatakse ettevõtjatel täita kõiki käibemaksuga seotud kohustusi kõigi ELis sooritatavate toimingute eest liikmesriigis, kus on ettevõtte tegevuskoht. Selline mehhanism võimaldaks ettevõtjatel kasutada ainult ühte käibemaksukohustuslase registreerimisnumbrit kõigi ELis osutatavate teenuste ja tarnitavate kaupade puhul ning täita käibemaksudeklaratsioone ainult ühes elektroonilises portaalis, kust need siis automaatselt edastatakse erinevatesse liikmesriikidesse, kus ettevõtja on teenust osutanud või kaupu tarninud. Kõnealuse universaalmehhanismi kasutuselevõtt muudaks kaupade

tarnijate ja teenuste osutajate jaoks kohustuste täitmise lihtsamaks, sest nad saaksid maksta käibemaksu liikmesriigis, milles ei ole nende tegevuskoht või kus nad ei ole muul viisil käibemaksukohustuslasena registreeritud.

Universaalmehhanism annab liikmesriigile, kus maksukohustuslane on käibemaksukohustuslasena registreeritud, täieliku ülevaate kõigist maksukohustuslaste toimingutest kogu ELis. See peaks säilitama kontrollimise üldise kvaliteedi ja tagama, et igal juhul on käibemaks makstud ELis. Veelgi üksikasjalikumal tasandil on vaja põhjalike kontrollimiste käigus teha kindlaks, kas käibemaks on makstud korrektselt, õiges liikmesriigis ja vajaduse korral kindlustada käibemaksu korrigeerimine.

Mittemaksukohustuslastele osutatavate teenuste maksustamine tarbimiskohas tagab, et teenuse osutamise kohas kehtivate käibemaksumäärade mõju on alati neutraalne. Hoolimata sellest, kas tehingut sooritava maksukohustuslaste tegevuskoht on ELis või väljaspool seda, teenus maksustatakse ja seda maksumäära järgi, mis kehtib liikmesriigis, kus teenust tarbitakse. Kuna käibemaksumäärasid ei ole praegu võimalik rohkem ühtlustada, on liikmesriikidel praeguse käibemaksukorra alusel õigus kehtestada oma käibemaksumäärad, ilma ohtu tekitamata, et kõnealused tehingud moonutaksid konkurentsi.

- **Ettepanekus käsitletavas valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Maksukohustuslaste vahelisi teenuseid on käsitletud varasemas komisjoni esitatud ettepanekus (KOM(2003) 822). Kuigi kavandatud muudatused käsitlesid ainult maksukohustuslastele osutatavaid teenuseid, hõlmas kõnealune ettepanek uusi eeskirju, mis asendaksid olemasolevad teenuste osutamist käsitlevad eeskirjad. Et jõuda lõpule teenuste osutamise kohta käsitlevate eeskirjade reformi teise ja lõpliku osaga, mis hõlmaks ka maksukohustuslaste poolt mittemaksukohustuslastest tarbijatele osutatavaid teenuseid, on vaja muuta ettepanekut, mis on veel nõukogu poolt vastu võtmata.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Ei kohaldata.

2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloostus

Viimase paari kuu jooksul on liikmesriikidega konsulteeritud komisjoni töörühmas, et arutada veelgi teenuste osutamise kohta käsitlevate eeskirjadega seonduvaid probleeme ja võimalusi nende probleemide parimaks lahendamiseks. Lisaks sellele toimusid kõnealusel teemal käesoleva aasta veebruaris ja märtsis avalikud arutelud. Saadi üle 70 kirjaliku vastuse erinevate valdkondade ning erinevate riikide tööstusliitudelt ja ettevõtelt. Enamik arutelude vastuseid tuli telekommunikatsiooni- ja e-kaubanduse, transpordi-, konsultatsiooni- ja õigusabifirmade, restoranide ja reisifirmade, autoliisingu ettevõtete, tööstuse ja mõnede finantsasutuste poolt.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

Enamik vastuseid käsitlevad kõnealuse ettepaneku seda osa, millega muudetakse vahemaa tagant osutatavate teenuste kohta käsitlevaid eeskirju, milles nähakse ette, et kõnealuseid teenuseid maksustatakse liikmesriigis, kus asub tarbija. Vastajate arvates kaasneks sellega asjaomastes valdkondades täiendav halduskoormus ning see põhjustaks tõsisid praktilisi probleeme, mida oleks vaja lahendada. Kuigi need kommentaarid on õiged, arvab komisjon siiski, et uued eeskirjad on vajalikud, et tagada maksustamine tarbimise kohas ja kõrvaldada konkurentsimoonutuste oht, mille põhjuseks on äritegevuse ümberpaigutamine liikmesriiki, kus kohaldatakse madalamaid käibemaksumäärasid.

Paljud saabunud kommentaarid olid ka idee kohta, mis käsitles reisijateveoteenuste osutamise koha muutmist. Kuigi paljud ettevõtted toetasid seda ideed, oli ka tugev vastuseis enamasti just lennuettevõtete poolt, kes kardavad, et uued eeskirjad julgustaksid liikmesriike praegustest maksuvabastustest loobuma. Enamik vastuseid näitas, et maksustamise kohta ei peetud suureks probleemiks. Olulisteks küsimusteks peeti hoopis liikmesriikide kohaldatavaid maksuvabastusi ning õhu- ja maanteetranspordi ebavõrdset käibemaksualast kohtlemist. Suurt rõhku pandi ka praktilistele probleemidele, mis kaasneksid kõnealuste teenuste mis tahes maksustamisega. Selle põhjal otsustati kõnealust eeskirja mitte muuta.

Reisibürood ja reisikorraldajad väljendasid samuti tõsist muret ettepaneku kohta muuta eeskirju, mis käsitlevad vahendaja kaasabil osutatud teenuste osutamise kohta, sest ettepanekus soovitud üldeeskirja juurde tagasipöördumine võiks julgustada ettevõtjaid ümberpaigutuma teistesse liikmesriikidesse või isegi väljapoole ELi. Nad väitsid, et kuigi mõnikord on raske praeguseid eeskirju kohaldada, tagavad need paremini maksustamise tarbimise kohas. Käesolev ettepanek arvestab kõnealuseid kommentaare ja säilitab kõnealuste teenusliikide suhtes praegused eeskirjad.

Autorendi- ja -liisinguettevõtted toetasid ideed, et nende poolt pakutavate teenuste osas kehtiksid samad eeskirjad, olenemata sellest, kas tarbija on maksukohustuslane või mittemaksukohustuslane. Nad aktsepteerisid erinevat kohtlemist pikaajalise liisingu ja lühiajalise rendi puhul. Kõnealuste teenuste maksustamiseks esitati erinevaid kriteeriume, nt teenuste tegeliku kasutamise või kasusaamise koht, sõiduki registreerimiskoht jne. Käesolevas direktiiviettepanekus võetakse asjaomaseid kommentaare arvesse, nähes ette, et lühiajalise renditeenuse osutamise koht peaks olema identne B2B ja B2C teenuste korral, kuid transpordivahendite pikaajalise liisingu korral, tuleks nii maksukohustuslasi kui ka mittemaksukohustuslasi maksustada tarbija tegevuskohas. Sedasi võetaks arvesse asjaomase sektori avaldatud kahtlusi, et muidu võiksid ettevõtted paigutada ümber teistesse liikmesriikidesse, kus kohaldatakse madalamaid käibemaksumäärasid.

Restorani- ja toidlustussektor enamasti toetas komisjoni esitatud ideid maksustada restoraniteenused kohas, kus neid tegelikult osutatakse, või juhul, kui neid osutatakse transpordi ajal sõiduki pardal, veoteenuse lähtekohas. Kõnealuste teenuste osutamise kohta käsitlevaid sätteid muudetakse seega vastavalt.

Interneti teel viidi läbi avalik arutelu 3. veebruarist kuni 4. aprillini 2005. Komisjon sai 71 vastust. Tulemusi saab vaadata leheküljel http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/common/consultations/tax/index_en.htm.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine.**

Kaudse maksustamise valdkonnas on teenuste osutamise kohta käsitlevad ühised eeskirjad vajalikud, et vältida asjaomaste ettevõtjate topeltmaksustamist või maksustamata jätmist. Parim viis saavutada kõnealune tulemus ning tagada samal ajal liikmesriikidele maksimaalne paindlikkus, on komisjoni algatus.

Majandust otseselt mõjutavaid käibemaksu alaseid uusi ühenduse õigusakte ette valmistades, nagu käesoleva ettepaneku puhul, peab komisjon vajalikuks konsulteerida mitte ainult maksuhalduritega, vaid ka muude huvitatud isikutega. Et käesolevat uut ettepanekut ette valmistada, arutas komisjon kõigepealt liikmesriikidega üldisi põhimõtteid komisjoni töörühmas jaanuaris 2005. Sellele järgnes avalik arutelu internetis. Soodustati ka ulatuslikke mitteametlikke kontakte ettevõtjate ühendustega, osaledes aktiivselt teemakohastel kohtumistel ja foorumitel ning organiseerides kahepoolseid kohtumisi asjaomaste valdkondade esindajatega.

Konsultatsiooniprotsessi tulemusi võeti arvesse võimalikult laias ulatuses ning need esitati seejärel uuesti liikmesriikidele. Selle tulemusena valmis käesolev nõukogu direktiivi ettepanek, mis kujutab endast habrast tasakaalu käibemaksu-omavahendite kontrollimise ja nende maksuhaldurite vahel jaotamisega seotud vajaduste ning ettevõtjatele mõeldud eeskirjade vahel.

3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetme kokkuvõte**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on muuta teatavaid kuuenda käibemaksu direktiivi sätteid, mis reguleerivad teenuste osutamise kohta mittemaksukohustuslasest teenuse tarbijate puhul. Kõnealuste muudatuste eesmärk on tagada teenuste maksustamine tarbimise kohas ja vältida ettevõtete ümberpaigutumist.

- **Õiguslik alus**

EÜ asutamislepingu artikkel 93.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse juhul, kui ettepanek ei kuulu ühenduse ainupädevusse.

Liikmesriikidel ei ole võimalik piisaval määral saavutada ettepaneku eesmäärke järgmistel põhjustel:

Teenuste osutamisega võib olla seotud rohkem kui üks liikmesriik. Seetõttu on teenuste osutamise kohta käsitlevad ühised eeskirjad käibemaksukohustuse valdkonnas äärmiselt olulised.

On selge, et kui liikmesriigid kohaldaksid eraldi eeskirju teenuse osutamise koha suhtes käibemaksu valdkonnas, võiks see viia topeltmaksustamise või maksustamatajätmiseni.

See kahjustaks märgatavalt nii liikmesriikide kui ka ELi ettevõtjate huvisid.

Ühenduse meetmega saavutatakse ettepaneku eesmärgid paremini järgmistel põhjustel.

Käibemaksusüsteemi neutraalsuse tagamiseks tuleb kõrvaldada topeltmaksustamise või maksustamatajätmise oht. Parim viis selle eesmärgi saavutamiseks on komisjoni ettepanek, millega sätestatakse eeskirjad teenuste osutamise koha määramiseks.

Põhimõtteliselt ei tohiks nii tekkida topeltmaksustamise ega maksustamatajätmise juhtumeid.

Kõnealuse probleemi lahendamise sobivaks vahendiks on ühenduse tasemel algatus, millega luuakse ühe teatava teenuse osutamiseks üks koht.

Seetõttu on ettepanek kooskõlas subsidaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Tegemist on ettepanekuga direktiivi kota, mille liikmesriigid peavad rakendama oma siseriiklike õigusaktidega. Sellist õigusakti kasutab komisjon tavaliselt algatuse tegemiseks kaudse maksustamise valdkonnas ja see jätab liikmesriikidele veidi mänguruumi.

Käesoleva ettepaneku põhieesmärk on tagada, et teenuste osutamine oleks maksustatud, nii suures ulatuses kui võimalik, teenuse tegeliku tarbimise kohas. Käesoleva ettepanekuga ei kaasne täiendavat halduskoormust maksuhalduritele ega ebaproportsionaalset halduskoormust ettevõtjatele ning seega on ettepanek kooskõlas Lissaboni strateegia eesmärkidega.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusakt: direktiiv.

Muud vahendid oleksid ebapiisavad järgmisel põhjusel.

Käesoleva ettepanekuga muudetakse eelmist komisjoni ettepanekut nõukogu direktiivi kohta ja seepärast on ta direktiivi vormis. Käesolev muudetud ettepanek esitatakse vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 250 lõikele 2 ja see arvestab subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

4) MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

5) LISATEAVE

- **Simulatsioon, katsejärk ja üleminekuperiood**

Ettepaneku jaoks oli või on ette nähtud üleminekuperiood.

- **Vastavustabel**

Liikmesriigid peavad komisjonile edastama direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtvate sätete tekstid ning nende sätete ja käesoleva direktiivi vastavustabeli.

- **Ettepaneku üksikasjalik selgitus**

PÕHIPARAMEETRID

On välja kujunenud põhimõte, et käibemaks on tarbimismaks. Seega tuleks kõigi teenuse osutamise kohta reguleerivate eeskirjade muutuste puhul nii hästi kui võimalik järgida põhimõtet, et maksustamine peaks toimuma kohas, kus leiab aset tegelik tarbimine. Sellega ei peaks siiski kaasnema täiendavaid kohustusi, mida võidakse pidada ebaproportsionaalseteks, koormavateks või ebapraktilisteks.

Vastupidiselt maksukohustuslastele osutatavate teenuste käibemaksule, ei saa kliendid mittemaksukohustuslastele (lõpptarbija) osutatud teenuste eest tasutavat käibemaksu maha arvata. Kuna käibemaks, mis ei kuulu mahaarvamisele, moodustab osa liikmesriikide käibemaksutulust, on veelgi tähtsam tagada, et tarbimise kohas maksustamise põhimõtet rakendataks alati, kui võimalik.

ILMNENUD PROBLEEMID JA KOMISJONI ETTEPANEKU KOM(2003) 822 KAVANDATUD MUUDATUSED

Üldeeskirja kohaselt on teenuse osutamise kohaks teenuse osutaja tegevuskoht või teenuse osutamise püsiasiukoht või sellise koha puudumise korral tema alaline elu- või asukoht. Lisaks sellele on kõnealusest üldeeskirjast rida erandeid, millega saab muuta maksustamise kohta vastavalt osutatud teenuse olemusele.

Mis puudutab mittemaksukohustuslastele osutatud teenuseid, tehakse erandeid järgmiste teenuste suhtes: kinnisvara-, transporditeenused (nii reisijate- kui ka kaubaveoteenused), kultuuri-, kunsti-, spordi-, teadus- ja haridustegevuse, materiaalse vallasvara töötlemise teenused ning eriti mittemateriaalsete teenuste osutamine, sealhulgas autoriõigused, patendid, reklaam, erialateenused (nt inseneri-, advokaaditeenused jne), personaliteenuste osutamine, materiaalse vallasvara rendileandmine, telekommunikatsiooniteenused, raadio- ja teleringhääling ja elektroonilisel teel osutatud teenused.

Kõnealuste eeskirjade süsteem toob kaasa hulgaliselt probleeme, mis mittemaksukohustuslastele osutatavate teenuste korral veelgi teravduvad, kui kõnealuseid teenuseid saab osutada vahemaa tagant ja puuduvad kaitsemeetmed.

1. Üldeeskiri

Praegu kehtiva üldeeskirja kohaselt on maksustamise kohaks teenuse osutaja tegevuskoht. Enamikul juhtudel viib kõnealune eeskiri maksustamiseni tegeliku tarbimise kohas. Kindlasti on see nii, kui teenuseid osutatakse kohapeal. Kõnealust eeskirja on teenuste osutajal väga lihtne rakendada, sest ta peab teadma ainult oma liikmesriigi käibemaksualaseid õigusakte ja käibemaksumäärasid.

Kuigi maksustamine tarbimise kohas on parimal viisil saavutatav teenuste maksustamise kaudu kohas, kus teenuseid tegelikult kasutatakse või neist kasu saadakse, näitab kogemus

aga, et paljudel juhtudel on väga keeruline määrata kohta, kus teenust kasutatakse või sellest kasu saadakse. Kuigi puhtteoreetilisest käibemaksu alasest seisukohast on tõenäoliselt sellise eeskirja kohaldamine kõige õigem, sest see vastab täielikult käibemaksu kui tarbimismaksu olemusele, ei peeta selle kasutamist üldeeskirjana sobivaks just praktiliste probleemide tõttu, mida põhjustab teenuse osutamise koha määramine juhtudel, kui teenust kasutatakse või sellest saadakse kasu erinevates jurisdiktsioonipiirkondades. Sellega kaasneks ka tarbetu ettevõtlusalane halduskoormus.

Teine võimalus oleks maksustada kõik mittemaksukohustuslastele osutatud teenused kohas, kus asub teenuse tarbija. Kõnealune lahendus suurendaks ebaproportsionaalselt halduskoormust ettevõtjate jaoks, sest nad peaksid alati määrama oma kliendi asukohta ja universaalmehhanismi puudumisel omama registrijärgset asukohta igas liikmesriigis, kus neil on mittemaksukohustuslastest teenuse tarbijaid, ning nad peaksid koguma makse ja maksma neid asjaomastele liikmesriikidele. Sellega kaasneks täiendav halduskoormus ka maksuhalduritele, ilma et kontrollimise kvaliteet samaaegselt eriti paraneks. Eespool nimetatu ei ole kindlasti mitte vastavuses Lissaboni tippkohtumise otsustega. Kui puuduvad mehhanismid, mis võimaldavad põhjendamatuid haldusprobleeme tekitamata koguda makse liikmesriigis, kus toimub teenuse tarbimine, on ebareaalne maksustada lõpptarbijatele osutatavaid teenuseid teenuse tarbimise kohas.

Kõnealust koormust saab vältida, kui praegune eeskiri säiliks üldeeskirjana. Enamikul juhtudel saavutatakse sellega eesmärk maksustada teenused nende tarbimise kohas ning seda on teenuse osutajal väga lihtne kohaldada, sest ta kohaldab ainult oma siseriiklikke käibemaksueeskirju ega pea kontrollima kliendi isikuandmeid. Paljudes avaliku arutelu käigus saadud vastustes võis leida asjakohaseid põhjendusi. Eelöeldut arvesse võttes tehakse ettepanek säilitada üldeeskirjana teenuse osutaja asukoht.

2. Erieskirjad

Kuigi enamikel juhtudel tagab põhieeskiri maksustamise tegelikus tarbimiskohas, on sellest hoolimata hulgaliselt valdkondi, kus vajatakse erieskirju. Kõnealused valdkonnad on valdkonnad, kus olemasolevate eeskirjade rakendamise jätkamine põhjustaks raskusi ettevõtjatele, kui kavandatud B2B teenuste kohtlemise kord võetaks vastu ilma vastavate muutusteta B2C teenuste osas või kui olemasolevaid eeskirju võib pidada ebapiisavateks või ebapraktilisteks või kui praegused eeskirjad ei vasta rahaliselt olulises valdkonnas põhimõttele maksustada teenuseid nende tarbimise kohas. Mõnes muus valdkonnas on arvestamine koormuse, lihtsustamise või teenuste tarbimiskohas maksustamise põhimõttega kallutanud tasakaalu praeguste erieskirjade säilitamise suunas. Määrati kindlaks järgmised juhud, kus peetakse vajalikuks teatavate erandite lubamist üldeeskirjadest nii haldusalastel kui ka poliitilistel põhjustel:

2.1. Kinnisvara (praegu artikli 9 lõike 2 punkt a)

Esimene erand oleks vajalik, et säilitada praegust eeskirja kinnisvaraga seotud teenuste suhtes. Kõnealune eeskiri on kohaldamiseks piisavalt arusaadav ja üldjuhul saavutatakse selle tulemusena maksustamine teenuse tarbimise kohas. Lisaks sellele esineb kõnealuses valdkonnas sageli erandeid, mis omakorda mõjutavad mahaarvamisoigusi.

Kuna komisjon on asjaomases B2B ettepanekus juba kavandanud säilitada asjakohase erandi, mis käsitleb teenuste osutamist nii maksukohustuslastele kui ka mittemaksukohustuslastele, ei ole edasised muudatused vajalikud.

2.2. Reisijatevedu (praegu artikli 9 lõike 2 punkt b)

Reisijateveo teenused on praegu erandkorras maksustatud läbitud vahemaad arvesse võttes. Kõnealuse eeskirja kohaldamine maksupiirideta siseturul on ebapraktiline ja keeruline. See tähendab, et bussiettevõtte, mis transpordib turiste Pariisist Amsterdamini, peab kohaldama vastavalt oma teekonna lõikudele Prantsusmaal, Belgias ja Hollandis kehtivaid käibemakse ja maksma vastavas summas käibemaksu kõigi nende liikmesriikide maksuhalduritele. Kõnealune eeskiri on tegelikkuses suhteliselt koormav ja seda on asjaomase toiminguga seotud isikutel väga keeruline kohaldada.

Kuna oli väga keeruline tegeleda kõnealuse küsimusega vaid maksukohustuslaste puhul arvestamata samalaadseid teenuseid mittemaksukohustuslastele, ei käsitletud seda probleemi esialgses B2B ettepanekus. Kõnealune probleem jäeti lahendamiseks tulevase B2C ettepaneku raames.

Arvestati võimalusega maksustada reisijateveo teenus olenemata kasutatud transpordivahendist teenuse osutamise lähtekohas. See oleks vastavuses eelnevate meetmetega ja langeks kokku eelneva ettepanekuga, kuid sellega ei kaasneks muudatused maksumäära tasemes ja praegu erinevates liikmesriikides kohaldatavates reisijateveo teenuste maksuvabastustes. Kuid nagu selgus eelnevatest aruteludest, ei lahendaks selline eeskiri ilmingimata kogu olukorra keerukust. Vastupidi, sellega kaasneksid tõenäoliselt uued probleemid nagu maksude vältimise ulatuse tõus transporditeenuste ümberpaigutamise kaudu.

Arutelude vastustest ilmneb, et üksnes teenuse osutamise koha muutmine ei võimalda lahendada kõnealuses valdkonnas kerkinud probleeme. Seega eelistaksid paljud hoolimata keerukustest praeguste eeskirjadega ikkagi kõnealuste eeskirjade säilitamist, kuni komisjon esitab edasise ettepaneku, mis ei lahendaks ainult reisijateveo teenuste osutamise kohaga seonduvaid probleeme, vaid kõrvaldaks ka praegused konkurentsimoonutused erinevate transpordivahendite käibemaksu määrade osas ja praegu liikmesriikides kõnealuses valdkonnas kohaldatavad maksuvabastused. Ettevõtted, kes peavad praegu maksma käibemaksu oma reisijateveo teenuste eest, ei olnud veendunud, et maksustamine transporditeenuse osutamise lähtekohas vähendaks probleeme.

Olemasolev eeskiri, mille kohaselt reisijateveo teenuseid maksustatakse läbitud vahemaid arvesse võttes, tagab kõnealuse maksu laekumise liikmesriigile, kus osutatud teenust tarbitakse. Kui kõnealune eeskiri asendatakse teenuse osutamise lähtekohas maksustamise eeskirjaga, mis on komisjoni heaks läbiviidud uuringute põhjal ainus arvestatav alternatiiv, ei toimuks transporditeenuste maksustamine tarbimise kohas samas ulatuses. Lisaks sellele väheneks universaalmehhanismi abil koormus, mis on seotud hinna jagamisega vastavalt igas liikmesriigis läbitud vahemaale.

Eespool nimetatud asjaoludel teeb komisjon ettepaneku jätta olemasolev eeskiri muutmata. Et paremini edasi anda praegust teksti, on esialgsed sõnastust veidi muudetud.

2.3. Ühendusesisene kaupade vedu (praegu artikli 28b C osa lõige 2)

Praegune eeskiri näeb ette, et ühendusesiseste kaubaveoteenuste osutamise korral isikutele, kes ei ole registreeritud käibemaksukohustuslastena, on teenuse osutamise kohaks teenuse osutamise lähtekoht. See tähendab, et transpordiettevõtte, kes teostab piiriülest vedu mittemaksukohustuslastele, peab maksma käibemaksu liikmesriigis, kus veoteenus algab.

Kõnealuste ettevõtete suhtes kohaldatakse seega käibemaksu kõigis liikmesriikides, kus nad vedusid teostavad.

Kuigi seda peetakse asjaomaste ettevõtjate jaoks üsnagi koormavaks, ei ole sobiv üldeeskirja ega ka läbitud vahemaad käsitleva eeskirja juurde tagasipöördumine. Probleem seisneb selles, et asjaomaste teenuste maksustamine teenuse osutaja tegevuskohas võib tuua kaasa teenuste osutajate ümberpaigutamise soodsama käibemaksumääraga liikmesriikidesse või isegi väljapoole ELi. Seda kahtlust jagasid paljud avalikel aruteludel osalejad. Eelnimetatud arvesse võttes soovitakse säilitada kõnealune erand, millega ettevõtjad on praegu harjunud.

Kõnealuse eeskirja põhiline eamugavus seisneb selles, et veoettevõtted peavad täitma kõiki käibemaksukohustusi igas liikmesriigis, kust nad vedu alustavad. Kõnealuse probleemi saaks siiski suures osas lahendada kohaldades universaalmehhanismi, mis lubaks kõnealustel ettevõtetel täita asjaomaseid kohustusi ühes kohas.

2.4. Restorani ja toitlustusteenused (praegu artikli 9 lõige 1)

Restoraniteenused hõlmavad olukordade ja tegevuste kogumit, kus toitlustamine on vaid üks osa ja kus esiplaanil on teenuse osutamine. Kõnealused teenused, mis on oma olemuselt käegakatsutavad ja osutatud vahetuks tarbimiseks ning kergesti määratletavas kohas, peaksid erandkorras olema maksustatud kohas, kus teenust tegelikult osutatakse. Kuigi asjaomane koht kattub sageli teenuse osutaja tegevuskohaga, mis praegu on selliste teenuste maksustamisel määrav tegur, ei ole see siiski alati nii, eriti just toitlustusteenuste puhul. Kui see nii ei ole, vastab eeskiri, mille kohaselt on teenuse osutamise kohaks koht, kus teenust tegelikult osutatakse, paremini tegelikule olukorrale, kus asjaomaseid teenuseid tarbitakse. Lisaks tagab see võrdse mänguruumi asjaomaste teenuste osutajatele.

Kõnealuse tulemuse saavutamiseks on lisatud artikli 9f lõikesse 1 uus punkt d.

Siiski ei peaks kõnealust eeskirja kohaldama restorani- või toitlustusteenuste suhtes reisijateveo teenust osutava laeva, õhusõiduki või rongi pardal, sest väga keeruline oleks määrata, kus kõnealust teenust tegelikult osutatakse. Selle asemel tuleks kõnealuseid teenuseid – sarnaselt kaubatarnetele sõiduki pardal – maksustada reisijateveoteenuse lähtekohas.

Seepärast on tehtud ettepanek lisada artikli 9d lõikesse 1 teine lõik, millega nähakse ette, et maksukohustuslastest tarbijatele reisijateveo teenuse osutamisel laeva, õhusõiduki või rongi pardal osutatavate restorani- ja toitlustusteenuste osutamise koht on veoteenuse lähtekoht. Samasugune säte lisatakse uue teise lõiguna ka artiklisse 9f, mis käsitleb samasuguseid teenuseid mittemaksukohustuslastest tarbijatele.

2.5. Transpordivahendite rent (praegu artikli 9 lõige 1)

Transpordivahendi rendi teenuse osutamise kohana ei käsitata kohta, kus transpordivahendit kasutatakse, vaid lihtsustamise ja mugavuse mõttes üldeeskirja alusel kohta, kus on teenuse osutaja tegevuskoht. Kuna transpordivahendiga on lihtne piiri ületada, ei taga kõnealune eeskiri nõuetekohaselt, et käibemaks laekuks liikmesriiki, kus teenust tarbitakse. Kõnealuse küsimuse lahendamiseks tuleb seda küsimust eraldi reguleerida.

Kuna transpordivahendi kasutamise kohta on raske, et mitte öelda võimatu määratleda, tuleb käibemaksu tasumiseks kehtestada praktiline eeskiri. B2B ettepanekus lahendati kõnealune sellega, et, maksustamise koht transpordivahendi pikaajalise liisingu puhul viidi üle kohta, kus on üldeeskirja kohaselt tarbija asukoht. Ainult lühiajalise rendi puhul oleks B2B ettepaneku kohaselt teenuse osutamise kohaks jäänud teenuse osutaja tegevuskoht, kui transpordivahendit kasutatakse samas liikmesriigis. Praktikas tähendab see, et maksustamine toimub kohas, kus maksukohustuslik tarbija võtab transpordivahendi oma valdusesse, kui teenuse osutaja tegevuskoht ei ole mõnes muus liikmesriigis.

Ei oleks hea, kui transpordivahendi rendi suhtes kehtiksid erinevad eeskirjad sõltuvalt sellest, kas tarbija on maksukohustuslane või mittemaksukohustuslane. Avalike arutelude käigus saadud vastustest selgus, et see tekitaks kõnealuste sektorite jaoks tõsist peavalu. Järjepidevuse huvides oleks loogiline ühtlustada B2C eeskirjad B2B kavandatava kohtlemisega.

Lühiajalise rendi puhul aitaks see vältida olukorda, kus rendiettevõtte peab kontrollima, kas teenuse tarbija on eraisik või maksukohustuslane. Asjaomane ettevõtte kohaldaks käibemaksu liikmesriigis, kus isik võtab transpordivahendi oma valdusesse, selleks et seda seal lühiajaliselt kasutada. Pikaajalise liisingu puhul kehtivad kõnealuse sektori poolt B2B valdkonna teenuste suhtes tõstatatud küsimused samavõrra ka B2C teenuste kohta. Praegune eeskiri, mille alusel toimub maksustamine teenuse osutaja tegevuskohas, soodustab autorendiga tegelevate ettevõtete ümberpaigutumist liikmesriikidesse, kus kohaldatakse autoliisingu suhtes madalamat käibemaksu või kus äriklientidele lubatakse soodsamaid mahaarvamisi. Seepärast on vaja kehtestada eeskirjad, millega tagatakse, et käibemaksu makstakse liikmesriigis, kus teenust tarbitakse. Praktilistel põhjustel loetakse teenuse tarbimise kohaks kliendi asukoht. Kui teenuse tarbija on mittemaksukohustuslane, arvestatakse maks maha teenuse osutajalt. Praktikas on teenuse osutajate jaoks ebamugav, et nad peavad täitma käibemaksukohustusi igas liikmesriigis, kus neil on mittemaksukohustuslikke tarbijaid. Selle probleemi saaks siiski suures osas lahendada, kui kohaldataks universaalmehhanismi, mis lubaks asjaomastel ettevõtetel täita kõnealuseid kohustusi ainult ühes kohas.

Seetõttu on tehtud ettepanek lisada artiklisse 9f uus lõige 3, millega nähakse ette, et pikaajalise liisingu puhul mittemaksukohustuslikele tarbijatele on teenuse osutamise kohaks kliendi tegevuskoht, tema alaline elu- või asukoht. Lühiajalise rendi puhul on teenuse osutamise kohaks koht, kus mittemaksukohustuslane transpordivahendi tegelikult oma valdusse saab. Kõnealune lõige sisaldab ka pikaajalise liisingu määratlust.

2.6. Näitused, messid, kultuurisündmused, materiaalse kinnisvara hindamine ja töötlemine (praegu artikli 9 lõike 2 punkt c)

Kultuuri-, kunsti-, spordi-, meelelahutus- vms teenuste puhul sätestab praegune eeskiri, et maksustamise kohaks on koht, kus nimetatud teenuseid tegelikult osutatakse. Kõnealust eeskirja kohaldatakse ka materiaalse kinnisvara hindamise ja töötlemise teenuste suhtes. Üldjuhul ollakse seisukohal, et kõnealuse eeskirjaga saavutatakse maksustamine kohas, kus toimub tegelik tarbimine. Muudatused praeguses eeskirjas võiksid põhjustada täiendavaid probleeme (nt ettevõtjate ümberpaigutumine) ja kindlasti võiksid viia eemale põhimõttest maksustada kohas, kus toimub tarbimine. Mis puutub asjaomaste teenuste osutajate halduskoormusi, siis neid saaks vähendada kavandatud universaalmehhanismi abil.

Kuigi praegust eeskirja ei tuleks muuta, peab olema tagatud, et kõnealune eeskiri hõlmab ainult neid teenuseid, mille puhul on vajalik inimeste kohalolek. Vastasel juhul võib juhtuda, et teenuste puhul, mida saab osutada ilma inimeste kohalolekuta (nt vahemaa tagant õpetamine või koolitamine), võivad teenuse osutajad ümber paigutada liikmesriiki, kus kõnealuste teenuste suhtes kohaldatakse madalamaid käibemakse, eriti kui kõnealuseid teenuseid osutatakse tarbijatele ilma käibemaksu mahaarvamise õigusega. Kõnealused teenused peaksid seetõttu olema maksustatud kohas, kus asub tarbija, samuti nagu muud teenused, mida saab osutada vahemaa tagant.

Et seda saavutada, muudetakse artikli 9f lõike 1 punkti c, jättes sellest välja teenuse osutaja tegeliku kohalolekuta õpetamise teenuse.

2.7. Vahemaa tagant osutatavad teenused (praegu artikli 9 lõige1)

Elektroonilisel teel osutatavaid teenuseid, telekommunikatsiooniteenuseid, raadio- ja teleringhäälinguteenuseid ja kaugõppega seotud teenuseid saab osutada ja osutataksegi mittemaksukohustuslastele vahemaa tagant. Ka finantsteenuseid osutatakse sel viisil järjest suuremas ulatuses. Kui kõnealuseid teenuseid osutatakse maksukohustuslastele, maksustatakse need tarbija liikmesriigis vastavalt uues B2B ettepanekus säilinud eeskirjale. Kui kõnealuseid teenuseid osutatakse mittemaksukohustuslastele, maksustatakse need teenused teenuse osutaja tegevuskohas.

Kõnealuseid teenuseid on lihtne osutada ja seega on olemas tõsine oht, et teenuse osutaja otsust küsimuses, kuhu paigutada oma ettevõtte, mõjutab käibemaksu määr, seda enam, kui teenust osutatakse tarbijale, kes peab tasuma käibemaksu täies ulatuses. On olemas empiirilised tõendid, et elektroonilisel teel osutatavate teenuste alase uue eeskirja vastuvõtmisega on elektroonilisel teel teenuse osutajad, kelle asukoht oli väljaspool ELi, rajanud oma kindla tegevuskoha kõige soodsama käibemaksumääraga liikmesriigis, et osutada sealt teenuseid kõigile oma tarbijatele üle kogu ELi. Samuti on vahetanud ELi ettevõtted oma tegevuskohta, et kõnealust konkurentsieelist ära kasutada.

Sellisel juhul ei järgita enam üldpõhimõtet tarbimiskoha järgse maksustamise kohta ega õiglaste kaubandustingimuste põhimõtet. See paneb muretsema mitmed liikmesriigid, nagu mitmel korral esile tuli, sealhulgas viimati nõukogu B2B ettepaneku arutelude käigus.

Kõnealuste teenuste osutamisel mittemaksukohustuslastele tuleb maksustamise koht muuta kohast, kus asub teenuse osutaja, kohaks, kus asub tarbija, kellele kõnealust teenust osutatakse. Praegu ei peaks kõnealune erand siiski hõlmama finantsteenuseid, mis praegu on enamasti käibemaksust vabastatud. Selle asemel võiks asjaomaste teenuste käitlemist käsitleda finantsteenuste maksustamise üldettepanekus.

Kõnealuse eeskirja kohaselt peaks teenuse osutaja kohaldama käibemaksu liikmesriigis, kus on tema tarbija tegevuskoht või asukoht, võttes aluseks käibemaksumäära, mida kohaldatakse igas konkreetsetes liikmesriigis. See on ilmselt ka põhjuseks, miks enamik kõnealuste tegevustega seotud ettevõtetelt avaliku arutelu käigus saadud vastukajadest olid väga negatiivsed. Sellega kaasneks tõepoolest täiendav halduskoormus asjaomastele ettevõtjatele, kuid ettevõtjad võiksid pääseda suurest osast kõnealuse olukorraga kaasnevatest ebamugavustest, kui nad kasutaksid universaalmehhanismi, mille puhul jääks ainult üks koht, kus kõiki käibemaksukohustusi saaks täita elektroonilisel teel. Seepärast usub komisjon kindlalt, et käesoleva ettepanekuga saavutatakse käibemaksu küsimuste täies ulatuses lihtsustamine vaid juhul, kui sellega kaasneb universaalmehhanism. Ilma

kõnealuse lihtsustamiseta tekitaksid muudetud eeskirjad ettevõtetele ebaproportsionaalse halduskoormuse ja oleksid Lissaboni strateegiaga tugevas vastuolus.

Kõnealust eeskirja kohaldatakse kõigi teenuse osutajate suhtes, arvestamata seda, kas nende tegevuskoht on ELis või väljaspool seda. Seega koheldakse teenuse osutajaid, kelle tegevuskoht on väljaspool ELi, sama moodi, kui teenuse osutajaid, kelle tegevuskoht on ELis, ja nad peavad täitma samu eeskirju, sealhulgas kohustust maksta käibemaksu igale liikmesriigile, kus nad on käibemaksukohustuslased. Praegu kehtiva ajutise erieeskirja kohaselt on väljaspool ELi registreeritud teenuseosutajate elektroonilisel teel osutatud teenused ELi mittemaksukohustuslastest tarbijatele maksustatud kliendi tegevuskohas. Elektrooniliste teenuste osutajad, kelles tegevuskohta on väljaspool ELi, järgisid nõuetekohaselt nii seda eeskirja kui ka kõnealuse direktiivi artiklis 26c sätestatud eriskeemi. Maksude kogumine on esmatasandil eelkõige liikmesriigi ülesanne ja seepärast esitasid liikmesriigid komisjonile direktiivi 2002/38/EÜ kohaste toimingute kontrollimisega seonduvalt informatsiooni, mis näitas, et 30. juunil 2004. aastal oli registreeritud 617 ühendusevälist maksukohustuslast, kes kasutasid lihtsustatud skeemi. 30. juunil 2004 lõppeval aastal maksid kõnealused ühendusevälised maksukohustuslased käibemaksu kokku 90 315 000 eurot.

2004. aasta juunis korraldas komisjon programmi Fiscalis raames seminari, kus arutati kõnealuse direktiivi praktilist rakendamist. Liikmesriigid olid rahul kõnealuse direktiivi kasulikkuse ja kohaldamisega. Seega muudaksid kavandatud eeskirjad artikli 9 lõike 2 punktis f sätestatud ajutise eeskirja alaliseks. Direktiivi artikliga 26c seonduvat osa käsitletakse praegu seoses kavandatava üldise universaalmehhanismiga.

Et saavutada kõnealust tulemust soovitatakse kõigepealt kustutada artikkel 9g, mis muutub tarbetuks uue artikli 9g kehtestamisega. Teiseks on tehtud ettepanek asendada artikli 9g esimene lõik tekstiga, mis hõlmaks teenuseid, mida saab osutada vahemaa tagant mittemaksukohustuslastele. Uue esimese lõigu alusel oleks järgmiste teenuste osutamisel maksustamise kohaks mittemaksukohustuslase tegevuskoht: elektroonilisel teel osutatavad teenused, telekommunikatsiooniteenused, ringhäälinguteenused ja ilma teenuse osutaja tegeliku kohalolekuta osutatavad õpetamisteenused. Kõikide vahemaa tagant osutatavate teenuste üldise kirjelduse kehtestamise asemel eelistab komisjon keskenduda neile teenustele, mille puhul on reaalne konkurentsimoontuste või kaubanduse ümberpaigutamise oht.

Lõpetuseks, selleks et ettevõtjad saaksid edasi kasutada praegusi eeskirju, millega määratakse elektroonilisel teel mittemaksukohustuslastest tarbijatele osutatavate teenuste maksustamise koht, teeb komisjon ettepaneku, et kõnealused eeskirjad jõustuksid hiljemalt 1. juulil 2006. aastal.

2.8. Vahendajate kaudu osutatavad teenused (praegu artikli 28c E osa punkt 3)

Kui vahendajad osutavad teenuseid lõpptarbijatele, kes ei ole käibemaksukohustuslased, maksustatakse need teenused kohas, kus maksustatakse peamine tehing, millega teenused on seotud (kaupade tarnimine või teenuste osutamine või ühendusesisene kauba omandamine). Kuna kõnealust eeskirja ei ole alati lihtne kohaldada, kaaluti vahendajate osutatavate teenused maksustamist vahendaja tegevuskohas. Iga selline muutus kutsub esile mõningasi kahtlusi, sest väljaspool ühendust asuva tegevuskohaga vahendajad pääseksid maksude tasumisest, hoolimata sellest, et nad on seotud tegevusega ELis. Sellest tulenevatele konkurentsimoontustele võib lisanduda ümberpaigutumine ka ELi siseselt

liikmesriikidesse, kus kohaldatakse madalamaid käibemaksumäärasid. Kõnealust tüüpi teenuste puhul on see oht eriti suur, sest nende jaoks on vaja vähe varustust, tööruume jne. Sellekohaseid kahtlusi jagasid mitmed avalikus arutelus osalenud valdkonna esindajad, eriti transpordi valdkonna esindajad, reiskorraldajad ja reisibürood.

Arvestades kõnealuseid väiteid ja asjaolu, et eeskirjade täitmise ja maksudest tingitud moonutuste halvad küljed kaaluvad selgelt üles kasu, mis tuleneks muudatustest süsteemis, mis pole küll ideaalne, kuid mille alusel ettevõtjad on korraldanud oma tööd aastaid, teeb komisjon ettepaneku säilitada praegune teenuste osutamise koht vahendaja kaudu mittemaksukohustuslastele osutatavate teenuste puhul. Vaatamata sellele tuleks kõnealuste eeskirjade praegusel kujul säilitamise asemel panna nad selguse mõttes kokku ühte ainsasse sättesse. Seega muudetakse artiklit 9i, millest saab nüüd artikkel 9h, et selgelt määratleda, et kõnealuste teenuste osutamise kohaks on koht, kus vahendustegevus peamiselt toimub. Artikli 9i algtekstis esitatud erandid on kustutatud, seega on nüüd kaetud kõik vahendajate kaudu mittemaksukohustuslastest tarbijatele osutatud teenused.

2.9. Teenuste osutajad ja vastuvõtjad, kelle tegevuskoht on väljaspool Euroopa Liidu riike (praegu artikli 9 lõike 2 punktid e ja f)

Kui teenuseid, mille suhtes praegu kohaldatakse artikli 9 lõike 2 punkti e, osutatakse tarbijale, kelle tegevuskoht on väljaspool ühendust, on teenuse osutamise kohaks praegu väljaspool ühendust asuv koht. Kõnealune olukord tuleks säilitada.

Kui e-kaubandus-, telekommunikatsiooni- ja ringhäälinguteenuste osutaja tegevuskoht on väljaspool ELi, võib teenuse osutaja praeguse eeskirja kohaselt olla käibemaksukohustuslane liikmesriigis, kus asub mittemaksukohustuslasest tarbija, või liikmesriigis, kus teenust tegelikult kasutatakse või sellest kasu saadakse. Kõnealused sätted lisati selleks, et tagada õiglane konkurents teenuse osutajate vahel, hoolimata sellest kas nende tegevuskoht on ELis või väljaspool seda, kui nad osutavad kõnealuseid teenuseid mittemaksukohustuslastest tarbijatele ELis. Kõnealused eeskirjad säilitatakse ja inkorporeeritakse läbivaadatud artiklisse 9h, millest saab artikkel 9g.

Võttes arvesse, et kõnealused sätted kuuluvad nüüd artiklitesse 9g ja 9h, tehakse ettepanek muuta artiklit 9j, millest saab nüüd artikkel 9i, kustutades sealt viited punktidele h, j, k ja l.

2.10. Maksustamise vältimise vastased sätted (praegu artikli 9 lõige 3)

Praegused eeskirjad võimaldavad liikmesriikidel mööda minna kõigist teenuse osutamise kohta käsitlevatest eeskirjadest, kui on vaja vältida topeltmaksustamist või maksustamatajätmist või lahendada konkurentsimoonutustega seotud probleemid. Kõnealuse eeskirja kohaldamisala on piiratud, sest see hõlmab üksnes artikli 9 lõike 2 punktiga e kaetud teenuseid. B2B ettepanekuga on siiski juba kavandatud kõnealuse eeskirjade laiendamine kõigi teenuse osutamise kohta käsitlevate sätete üle, nii maksukohustuslaste kui ka mittemaksukohustuslaste puhul. Seega ei ole edasised muudatused vajalikud.

2.11. Teabevahetus käibemaksualase teabevahetussüsteemi (*VAT Information Exchange System – VIES*) abil

Komisjon tegi oma algettepanekus ettepaneku, mille alusel maksukohustuslaste jaoks kehtestatakse kohustus esitada oma kokkuvõtlikes deklaratsioonides ka teenused; see

võimaldaks liikmesriikidel teavet vahetada, kasutades teabevahetuseks VIES-süsteemi alates 1. jaanuarist 2008. Seda seepärast, et ettepaneku tegemise ajal viis komisjon läbi teostatavusuuringuid VIES-süsteemi parandamiseks. Kõnealused uuringud on nüüdseks lõpetatud ja neist tulenes, et teenustealase teabe vahetus praeguses VIES-süsteemis on tehniliselt teostatav. Vastavalt sellele on maksukohustuslaste aruandekohustuse alustamise kuupäevaks kavandatud muudatuste jõustumise kuupäev, st 1. juuli 2006 ja eraldi kuupäev 1. jaanuar 2008 on kustutatud.

2.12. Ettepaneku tehnilised muudatused

On vaja mitmeid tehnilisi muudatusi sätete sõnastuse ning käesoleva ettepanekuga muudetud artiklite ristviidete selgitamiseks.

Artikli 1 lõikes 2 nummerdatakse artikli 9d lõiked ja lisatakse uus lõige 2. Nüüd lõikes 3 esitatud pikaajalise liisingu määratlusele lisatakse ristviide lõikele 1.

Artikli 9e lõikes 1 kustutatakse sõnad „ja vahendajate osutatavad teenused“, sest nüüd on kõnealused teenused hõlmatud uue artikliga 9h.

Artikkel 9g kustutatakse ning endiste artiklite 9h, 9i, 9j ja 9k numeratsiooni muudetakse vastavalt.

Kuna artikli 9g esimene lõige asendatakse uue lõikega 1, kohandatakse viidet lõikes 2 vastavalt ja asendatakse tekstiga „lõike 1 punkti b kohaldamisel“.

Algse ettepaneku artikli 1 lõikes 3, millega muudetakse artikli 12 lõike 3 punkti a, asendatakse ristviide artikli 9j punktile k nüüd viitega uuele artikli 9g lõike 1 punktile a.

Ettepaneku artikli 1 lõike 4 punktis b muudetakse artiklit 21 artikli 28g versioonis, kuhu lisatakse uus lõige 5, et asjaomase uue lõike number oleks selgem.

Samuti lisatakse B2B ettepaneku artikli 1 lõikega 5 muudetud artikli 28h kohase artikli 22 lõike 6 punkti b esimesele lõigule viide punktile b.

Kuues lõik, mis algselt lisati artikli 1 lõike 5 punktiga c artiklis 28g sätestatud versiooni kohase artikli 22 lõike 6 punkti b, jäetakse välja.

Muudetud ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV

millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ seoses teenuste osutamise kohaga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 93,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut¹

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,²

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,³

ning arvestades järgmist:

- (1) Siseturu väljaarendamine, üleilmastumine, õiguslike piirangute vähendamine ja tehnoloogilised muutused on üheskoos tinginud teenuskaubanduse mahu ja struktuuri tohutuid muutusi. Järjest enam on võimalik osutada paljusid teenuseid vahemaa tagant. Kõnealuse arenguga kaasas käimiseks on aastate jooksul astutud vaid üksikuid samme ja paljud nimetatud teenused on praegu maksustatud sihtkoha põhimõttest lähtuvalt.
- (2) Siseturu häireteta toimimiseks on vaja muuta nõukogu 17. mai 1977. aasta direktiivi 77/338 EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas⁴ seoses teenuste osutamise kohaga ühise käibemaksusüsteemi toimimise uuendamise ja lihtsustamise alase komisjoni strateegia kohaselt.⁵
- (3) Kõigi teenuste osutamise puhul peaks maksustamise kohaks olema põhimõtteliselt koht, kus toimub tegelik tarbimine. Kui ka teenuste osutamise kohta käsitlevat ~~eeskirja~~ üldeeskirja vastavalt muudetakse, oleks ~~siiski vaja kasutada~~ nii halduslikel kui ka poliitilistel põhjustel ikkagi vajalikud teatavaid erandeid kõnealusest üldeeskirjast.
- (4) Maksukohustuslastele osutatavate teenuste puhul peaks teenuste osutamise kohta käsitleva üldeeskirja aluseks olema tarbija, mitte teenuse osutaja tegevuskoht.

¹ ELT C [], lk [].

² ELT C [], lk [].

³ ELT C [], lk [].

⁴ EÜT L 145, 13.6.1977, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2003/92/EÜ (ELT L 260, 11.10.2003, lk 8).

⁵ KOM(2000) 348 lõplik.

- (5) Kui teenuseid osutatakse mittemaksukohustuslastele, peaks üldeeskirja kohaselt jätkuvalt olema teenuse osutamise kohaks teenuse osutaja tegevuskoht.
- (6) Teatavatel asjaoludel ei saa maksukohustuslastele ega mittemaksukohustuslastele osutatavate teenuste osutamise kohta käsitlevat üldeeskirja kohaldada ning kehtivad teatavad erandid. Kõnealused erandid peaksid suures osas põhinema olemasolevatel kriteeriumidel ja kajastama tarbimiskohajärgse maksustamise põhimõtet, tekitamata samal ajal ebaproportsionaalset halduskoormust teatavate ettevõtjate hulgas.
- (7) Kui maksukohustuslane võtab vastu teenuse isikult, kes ei asu samas liikmesriigis, peaks olema kohustuslik tagasipööratud maksustamise kord, st maksukohustuslane peaks arvutama talle osutatud teenusele vastava käibemaksu.
- (8) Maksukohustuslase eri tegevuskohtade vahel osutatud teenused ei kuulu üldjuhul direktiivi 77/388/EMÜ kohaldamisalasse. Suurema õiguskindluse huvides tuleks kõnealune seisukoht õigusaktiga kinnitada.
- (9) Seetõttu tuleks direktiivi 77/388/EMÜ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 77/388/EMÜ muudetakse järgmiselt:

1) Artiklile 6 lisatakse järgmine lõige 6:

„**6.** Kui ühel juriidilisel isikul on rohkem kui üks püsivat tegevuskohta, siis ei käsitata nende vahel osutatud teenuseid tarnetena.“

2) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Üldeeskiri

1. Maksukohustuslastele osutatavate teenuste osutamise kohaks on tarbija tegevuskoht või alaline asukoht, kuhu teenust osutatakse.

Kui kohta, kus on maksukohustuslase tegevuskoht või tema alaline asukoht, ei saa kindlaks määrata, on teenuste osutamise kohaks koht, kus on maksukohustuslase alaline elu- või asukoht või peamine elukoht.
2. Mittemaksukohustuslastele osutatavate teenuste osutamise kohaks on teenuse osutaja tegevuskoht või alaline asukoht, kust teenust osutatakse.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel juhul, kui tegemist on maksukohustuslasega, kes tegutseb või sooritab tehinguid, mis ei kuulu maksustatavate kaupade tarnete või teenuste osutamise hulka, käsitatakse teda kui maksukohustuslast kõigi talle osutatud

teenuste puhul, välja arvatud juhul kui teenuseid osutatakse tema või tema personali isiklikuks kasutamiseks.

Artikkel 9a

Kinnisvara

Kinnisvaraga seotud teenuste, sealhulgas kinnisvaramaaklerite ja -ekspertide teenuste, hotelli- või muude sarnaste majutusteenuste, kinnisvara kasutamise õiguste andmise teenuste ning ehitustööde ettevalmistamise ja korraldamisega seotud teenuste, näiteks arhitektide ja kohapealset järelevalvet teostavate ettevõtjate teenuste osutamise kohaks on kinnisvara asukoht.

Artikkel 9b

Reisijatevedu

Reisijateveo teenuste osutamise kohaks on koht, kus vedu **toimub**, võttes arvesse läbitud vahemaid.

Artikkel 9c

Kultuuri-, kunsti-, spordi-, meelelahutus- jms tegevus

Kultuuri-, kunsti-, spordi-, meelelahutus- vms tegevusega, sealhulgas kõnealuste tegevuste korraldamisega ja vajaduse korral kõnealuste teenuste abiteenustega seotud teenuste osutamise kohaks on koht, kus kõnealuseid teenuseid tegelikult osutatakse.

Artikkel 9d

Maksukohustuslastele suunatud eriteenused

- 1.** Maksukohustuslastele suunatud teenuste osutamise kohaks muudel juhtudel, kui pikaajaline materiaalse vallasvara rent või liising või kõnealuse vara töötlemine, on teenuse osutaja tegevuskoht või alaline asukoht, kust teenust osutatakse, või tema alaline elu- või asukoht või peamine elukoht, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) teenuseid osutatakse liikmesriigis, kus on teenuse osutaja tegevuskoht, püsiv asukoht või tema alaline elu- või asukoht või peamine elukoht;
 - b) teenus eeldab teenuse osutaja tegelikku kohalolekut või teenuse osutamise vahendite materiaalset kohalolu samaaegselt teenuse tarbija tegeliku kohalolekuga;
 - c) teenuseid osutatakse üksikisikutele otse ja vahetuks tarbimiseks.
- 2.** **Kui restorani- ja toitlustusteenuseid osutatakse maksukohustuslastele laeva või õhusõiduki pardal või rongis samaaegselt reisijateveo teenusega, on teenuse osutamise kohaks veoteenuse lähtekoht.**

- 3.** **Lõike 1** kohaldamisel **on** „pikaajaline rent või liising“ olukord, mis on kaetud lepinguga, millega sätestatakse pikaajaliseks materiaalse vallasvara omamise või kasutamise ajaks ajavahemik, mis on pikem kui kolmkümmend päeva.

Artikkel 9e

Mittermaksukohustuslaste kaupade vedu

1. Mittermaksukohustuslastele osutatavate kaubaveoteenuste, sealhulgas ühendusesiseste kaubaveoteenuste ja ~~vahendajate osutatavate teenuste osutamise~~ kohaks on veoteenuse lähtekoht.
2. Liikmesriigid ei pea maksustama ühendusesisese kaubaveo seda osa, mis vastab teekonnale üle veekogu, mis ei ole ühenduse territooriumi osa.
3. „Ühendusesisene kaubavedu“ on kaubavedu, mille puhul veo lähtekoht ja sihtkoht asuvad kahe erineva liikmesriigi territooriumil.
4. Kaubavedu, mille puhul veo lähte- ja sihtkoht asuvad sama liikmesriigi territooriumil, käsitletakse ühendusesisese kaubaveona, kui selline vedu on vahetult seotud kaubaveoga, mille puhul veo lähte- ja sihtkoht asuvad kahe erineva liikmesriigi territooriumil.
5. „Lähtekoht“ on koht, kust kaubavedu tegelikult algab, arvestamata läbitud vahemaad kohta, kus kaup asub, ning veo „sihtkoht“ on koht, kus kaubavedu tegelikult lõpeb.

Artikkel 9f

Mittermaksukohustuslastele suunatud eriteenused

- 1.** Mittermaksukohustuslastele suunatud järgmiste ~~osutatud~~ teenuste osutamise kohaks on koht, kus **neid** teenuseid tegelikult osutatakse:
 - a) veo abiteenused nagu laadimine, mahalaadimine, teisaldamine jms tegevus teiste isikute nimel;
 - b) materiaalse vallasvara hindamine ja töötlemine;
 - c) teadus- ja haridustegevusega seotud teenused, **välja arvatud artikli 9g lõike 1 punktis d osutatud õpetamisteenus**, sealhulgas sellise teadus- ja haridustegevuse korraldamisega seotud teenused ja vajadusel ~~osutatud~~ abiteenused;
 - d) restorani- ja toitlustusteenused.**
- 2.** **Kui restorani- ja toitlustusteenuseid osutatakse mittermaksukohustuslastele laeva või õhusõiduki pardal või rongis samaaegselt reisijateveo teenusega, on teenuse osutamise kohaks veoteenuse lähtekoht.**

3. Transpordivahendi pikaajalise rendi või liisinguga mittemaksukohustuslastele seotud teenuste osutamise kohaks on koht, kus on teenuse tarbija tegevuskoht või alaline asu- või elukoht või peamine elukoht.

Muu transpordivahendite rendiga (st va pikaajaline rent või liising) seotud teenuste osutamise kohaks on koht, kus transpordivahend tegelikult antakse mittemaksukohustuslase käsutusse.

„Pikaajaline transpordivahendite rent või liising“ on olukord, mis on kaetud lepinguga, millega sätestatakse pikaajaliseks transpordivahendite omamise või kasutamise ajaks ajavahemik, mis on pikem kui kolmkümmend päeva.

Artikkel 9g

~~Mittemaksukohustuslastele elektroonilisel teel osutatavad teenused~~

~~Kuni 30. juunini 2006 on mittemaksukohustuslastele elektroonilisel teel osutatavate teenuste, sealhulgas eriti lisas L kirjeldatud teenuste ja selliste maksukohustuslase poolt osutatud teenuste, kelle tegevuskoht või asukoht on väljaspool ühendust, osutamise kohaks koht, kus on mittemaksukohustuslase asukoht, tema alaline asu või elukoht või peamine elukoht.~~

Artikkel 9g

Teenused, mida saab vahemaa tagant osutada mittemaksukohustuslastele

1. Järgmiste, mittemaksukohustuslastele osutatavate teenuste osutamise kohaks on koht, kus on kõnealuse isiku tegevuskoht või alaline asu- või elukoht või peamine elukoht:

a) elektroonilisel teel osutatavad teenused, eriti L lisas kirjeldatud teenused;

b) telekommunikatsiooniteenused, sealhulgas juurdepääsu pakkumine ülemaailmsetele teabevõrkudele;

c) raadio- ja televisiooniringhäälinguteenused;

d) õpetamine ilma teenuse osutaja tegeliku kohalolekuta.

2. Lõike 1 punkti b kohaldamisel loetakse „telekommunikatsiooniteenusteks“ teenuseid, mis on seotud mis tahes laadi signaalide, sõnade, kujutiste ja helide või teabe edastamise, saatmise või vastuvõtmisega juhtme kaudu või raadio teel, optiliselt või muul elektromagnetilisel viisil, sealhulgas sellega seotud edastus-, saate- või vastuvõtumahtude kasutusõiguse üleandmine või võimaldamine.

Artikkel 9h

Vahendaja poolt mittemaksukohustuslastele pakutavad teenused

Teise isiku nimel ja tema eest tegutseva vahendaja poolt mittemaksukohustuslastele osutatavate teenuste osutamise kohaks on koht, kus **vastavalt artiklite 9a kuni 9g ja 9i**

sätetele tehingut põhimõtteliselt sooritatakse, kui sellised teenused moodustavad osa artiklites 9e ja 9j nimetatata tehingutest.

Artikkel 9i

Väljaspool ühendust asuvatele mittemaksukohustuslastele osutatavad teenused

Mittemaksukohustuslastele, kelle tegevuskoht või alaline asu- või elukoht või peamine elukoht on väljaspool ühendust, osutatud järgmiste teenuste osutamise kohaks, on koht, kus on kõnealuse isiku tegevuskoht, tema alaline asu- või elukoht või peamine elukoht:

- a) autoriõiguste, patentide, litsentside, kaubamärkide jms õiguste võõrandamine ja litsentsimine;
- b) reklaamiteenused;
- c) konsultantide, inseneride, konsultatsioonibüroode, juristide ja raamatupidajate teenused jms teenused, samuti andmetöötlus- ning teabeedastusteenused;
- d) teatava majandustegevuse või käesolevas artiklis nimetatud õiguse teostamisest täielikult või osaliselt loobumise kohustus;
- e) panga-, finants- ja kindlustustehingud, sealhulgas edasikindlustamine, v.a seifide rendileandmine;
- f) personali kasutada andmine;
- g) materiaalse vallasvara, välja arvatud igasuguste transpordivahendite ja muude sõidukite rent;
- ~~h) telekommunikatsiooniteenused (sealhulgas juurdepääsu pakkumine ülemaailmsetele teabevõrkudele);~~
- h)** juurdepääsu pakkumine maagaasi ja elektri jaotussüsteemidele, selle kaudu toimuv transport ja edastamine ning muude otseselt seotud teenuste pakkumine;
- ~~j) raadio- ja televisiooniringhäälinguteenused;~~
- ~~k) elektroonilisel teel osutatavad teenused, eriti L lisas kirjeldatud teenused;~~
- ~~l) teise isiku nimel ja eest tegutsevate agentide teenused, kui nad hangivad oma esindatavale punktis e nimetatud teenuseid.~~

Artikkel 9i

Topeltmaksustamise vältimine

Topeltmaksustamise, maksustamatajätmise ja konkurentsi moonutamise vältimiseks võivad liikmesriigid artiklites **9 kuni 9i** nimetatud teenuste osutamise puhul käsitada:

- a) teenuse osutamise kohana, mis asub nende territooriumil, kohta mis paikneb väljaspool ühendust, kui tegelik teenuse kasutamine või sellest kasusaamine toimub väljaspool ühendust;
- b) teenuse osutamise kohana, mis asub väljaspool ühendust, kohta mis paikneb nende territooriumil, kui tegelik teenuse kasutamine või sellest kasusaamine toimub liikmesriigi territooriumil.“

3) Artikli 12 lõike 3 punkti a neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Kolmandat lõiku ei kohaldata artikli 9g lõike 1 punktis a nimetatud teenuste suhtes.“

4) Artiklit 21 artiklis 28g esitatud versioonis, muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) maksukohustuslased, kellele osutatakse artikli 9 lõikega 1 reguleeritavaid teenuseid, juhul kui teenuseid osutatakse maksukohustuslaste poolt, kelle tegevuskoht ei ole riigi territooriumil;“,

b) lisatakse lõige 5 järgmises sõnastuses:

„5. Juhtudel, kui maksustatava tehingu teeb maksukohustuslase üksus, mis ei asu riigi territooriumil, ja kui maksukohustuslasel on üksus ka tarbijaga samas liikmesriigis, loetakse et maksukohustuslase tegevuskoht lõigete 1 ja 2 kohaldamisel on väljaspool riigi territooriumi.

5) Artikli 22 lõike 6 punkti b, direktiivi 77/388/EMÜ artiklis 28h esitatud versioonis, muudetakse järgmiselt:

a) Esimene alapunkt asendatakse järgmisega:

b) „Iga käibemaksukohustuslasena registreeritud maksukohustuslane esitab ka kokkuvõtliku aruande käibemaksukohustuslastena registreeritud omandajate kohta, kellele ta on artikli 28c A osa punktides a ja d sätestatud tingimustel kaupa tarninud, viiendas lõigus nimetatud tehingute puhul käibemaksukohustuslastena registreeritud kaubasaajate kohta ja maksukohustuslastest teenuste tarbijate kohta, kellele ta on osutanud teenuseid artikli 9 lõikes 1 osutatud tingimustel.“

b) Kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Kokkuvõtlikus aruandes esitatakse:

– maksukohustuslasele riigi territooriumil antud käibemaksukohustuse registrinumber, mille alusel maksukohustuslane on teinud kaubatarneid artikli 28c A osa punktis a ettenähtud tingimustel ja mille alusel ta on osutanud teenuseid artikli 9 lõikes 1 ettenähtud tingimustel,

- number, mille järgi eristatakse käibemaksukohustuslasest kaubaomandajaid või teenuste kasutajaid mõnes muus liikmesriigis ja mille järgi neile kaupu tarniti või teenuseid osutati,
- iga kauba omandaja või teenuse kasutaja kohta maksukohustuslase tehtud kaubatarnete ja osutatud teenuste kogusumma. Nimetatud summad esitatakse kvartali kohta, mille jooksul maks muutus sissenõutavaks.“

e) Lisatakse järgmine kuues lõik:

~~„Teenuste suhtes kohaldatakse esimese ja kolmanda alalõigu sätteid alates 1. jaanuarist 2008.“~~

6) Artikli 28b osad C, D, E ja F jäetakse välja.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt **1. juuliks 2006**. Nad edastavad kõnealuste sätete teksti ning kõnealuste sätete ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid kõnealused normid vastu võtavad, lisavad nad neisse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*